

FILİZ KİTABEVİ

Prof. Dr. Ali Cem Budak

Prof. Dr. Varol Karaaslan

Adalet Meslek Yüksekokulları İçin

MEDENÎ USUL

HUKUKU

2. BASI

FİLİZ KİTABEVİ
İSTANBUL
2022

EKİM 2022

ISBN: 978-975-368-784-3

BASKI

Kiraz Medya Sanayi ve Ticaret A.Ş
Matbaacı Sertifika Numarası: 40162

YAYINLAYAN

Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.
Cemal Yener Tosyalı Cad. No: 57/A (113)
Vefa-Fatih/İSTANBUL
Tel: (212) 527 0 718
(212) 850 0 359
Faks: (212) 519 20 71

www.filizkitabevi.com

bilgi@filizkitabevi.com

Yayıncı Sertifika Numarası: 48596

Copyright© Bu kitabın Türkiye'deki yayın hakları Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım Petrol Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.'ne aittir. Her hakkı saklıdır. Hiçbir bölümü ve paragrafı kısmen veya tamamen ya da özet halinde, fotokopi, faksimile veya başka herhangi bir şekilde çoğaltılamaz, dağıtılamaz. Normal ölçüyü aşan iktibaslar yapılamaz. Normal ve kanunî iktibaslarda kaynak gösterilmesi zorunludur.

ÖNSÖZ

Adalet meslek yüksekokulu öğrencileri mezun olup meslek hayatına atıldıklarında, maddî hukuk meselelerini çözmekten çok, adlî teşkilat içindeki yazı işleri ve icra daireleri gibi görev yerlerinde usul hükümleriyle düzenlenmiş süreçlerin aksamadan yürütülmesiyle ilgili görevler üstlenmektedir. Bu bakımdan Adalet Meslek Yüksekokullarındaki usul hukuku dersleri, öğrenim süresi dikkate alınarak ayrıntıya ait bilgiler azaltılmak suretiyle ama hukuk fakültesi müfredatına benzer şekilde okutulmalıdır.

Elinizdeki kitap Medenî Usul Hukuku kitabımızın bu anlayışla yayına hazırlanmış ikinci basısıdır. Kitap yayına hazırlanırken hukuk fakültesi öğrencilerine göre adalet meslek yüksekokulu öğrencileri için daha az önem taşıyan konular kısaltılmış (örneğin arabuluculuk ve tahkim bahisleri birleştirilerek birkaç sayfada özetlenmiş); hukuk tarihine veya mukayeseli hukuka ilişkin (örneğin yürürlükten kalkan usul kanunlarımız ve çekişmesiz yargı hakkındaki) bazı bilgiler ve uygulama bakımından önemi azalmış bazı kısımlar (örneğin kanunun zaman itibarıyla uygulanmasına ilişkin hükümler gereğince halen tatbikatı olan fakat gittikçe önemi azalan 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun eski kanun yollarını inceleyen kısım) çıkartılmış ve bu suretle kitabın hacmi daraltılmıştır. Ancak bu "özetleme" işlemi yapılırken medenî usul hukukuna ilişkin temel bilgilerin metin içinde muhafaza edilmesine; kitabın üslup ve içerik bakımından şematik bilgiler içeren bir "sınava hazırlık" kitabına dönüşmemesine dikkat edilmiştir.

Kitabın bu basısında görüşlerine başvurduğumuz kürsü arkadaşımız Doç. Dr. Taner Emre Yardımcı'ya teşekkür ederiz.

Oğuzhan Oruç'un şahsında Filiz Kitabevi çalışanlarına ve özellikle dizgiyi titizlikle yapan Zeynep Oruç Tatlı'ya teşekkür etmeyi de edası zevkli bir borç sayıyoruz.

Kitabın öğrencilerimize yararlı olmasını diliyoruz.

Kadıköy, Umuttepe - Ağustos 2022

Ali Cem BUDAK / Varol KARAASLAN

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	III
İÇİNDEKİLER.....	V
KISALTMALAR	XV
GENEL KAYNAKÇA	XIX
§ 1- GİRİŞ.....	1
I. MEDENÎ USUL HUKUKUNUN KONUSU	1
II. MEDENÎ USUL HUKUKUNUN POZİTİF KAYNAKLARI	3
III. YARGILAMA HUKUKU GÜVENCELERİ VE MEDENÎ USUL HUKUKU BAKIMINDAN ÖNEMİ.....	4
IV. MEDENÎ USUL HÜKÜMLERİNİN YORUMU.....	6
§ 2- MAHKEME TEŞKİLATI VE YARGI GÖREVLİLERİ.....	9
I. YARGI ERKİ VE ADLÎ YARGI MAHKEMELERİ	9
II. HÂKİMLİK MESLEĞİ	10
III. HÂKİMLERİN BAĞIMSIZLIĞI	10
IV. HÂKİMLERİN TARAFSIZLIĞI	12
V. HÂKİMİN YASAKLILIĞI VE REDDİ	13
VI. HÂKİMİN HUKUKÎ SORUMLULUĞU.....	16
VII. İSTİNABE.....	17
VIII. AVUKATLIK.....	19
§ 3- DAVANIN AÇILACAĞI MAHKEME (GÖREV VE YETKİ)	23
I. DAVANIN HANGİ MAHKEMEDE AÇILACAĞI	23
A. Mahkemelerin Görev ve Yetkisi, Hak Arama Hürriyeti ve Tabii Hâkim İlkesi.....	23
B. Mahkemelerin Görevi	23
1. Genel Görevli Mahkeme.....	23
2. Özel Görevli Mahkemeler.....	24

a. Sulh Hukuk Mahkemesi.....	24
b. Asliye Ticaret Mahkemesi	25
c. Diğer Özel Görevli Mahkemeler.....	28
C. Mahkemelerin Yetkisi	30
1. Genel Yetki Kuralı.....	30
2. Sözleşmeye Dayanan Davalarda Yetki	32
3. Haksız Fiil Davalarında Yetki.....	33
4. Mirastan Doğan Davalarda Yetki	34
5. Taşınmaz Davalarında Yetki	35
6. Karşı Davada Yetki.....	35
7. Şubeler ve Tüzel Kişilerle İlgili Davalarda Yetki	36
8. Sigorta Sözleşmelerinden Doğan Davalarda Yetki	36
9. Yetki Sözleşmesi	37
D. Görevsizlik ve Yetkisizlik Hakkındaki Usulî Savunmaların İleri Sürülmesi.....	38
E. Görevsizlik ve Yetkisizlik Kararı Üzerine Yapılacak İşlemler ve Yargı Yerinin Belirlenmesi.....	38

§ 4- YARGILAMA HUKUKU GÜVENCELERİ VE YARGILAMAYA

HÂKİM OLAN İLKELER	41
I. YARGILAMA HUKUKU GÜVENCELERİ.....	41
A. Adil Yargılanma Hakkı	41
B. Hukukî Dinlenilme Hakkı	43
II. YARGILAMAYA HÂKİM OLAN İLKELER.....	44
A. Aleniyet İlkesi.....	44
B. Doğrudanlık İlkesi.....	46
C. Usul Ekonomisi İlkesi	48
D. Tasarruf İlkesi.....	49
E. Taraflarca Getirilme İlkesi	52
F. Hâkimin Davayı Aydınlatma Ödevi.....	54
G. Tarafların Dürüst Davranma ve Doğruyu Söyleme Ödevi.....	57
H. Yargılamayı Hâkimin Sevk ve İdare Etmesi.....	59
III. YARGILAMA HUKUKU GÜVENCELERİNİN VE YARGILAMAYA HÂKİM OLAN İLKELERİN İHLALİ.....	59

§ 5 - DAVADA TARAFLAR	61
I. TARAF KAVRAMI.....	61
II. İKİ TARAF SİSTEMİ.....	62
III. TARAF EHLİYETİ, DAVA EHLİYETİ VE DAVA TAKİP YETKİSİ.....	62
A. Taraf Ehliyeti.....	63
B. Dava Ehliyeti.....	66
C. Dava Takip Yetkisi.....	68
IV. DAVAYA VEKÂLET.....	70
V. TARAFLARA İLİŞKİN DAVA ŞARTLARININ İNCELENMESİ.....	72
VI. DAVADA TARAFIN YANLIŞ GÖSTERİLMESİ.....	73
§ 6- DAVA ARKADAŞLIĞI VE DAVAYA MÜDAHALE	75
I. DAVA ARKADAŞLIĞI.....	75
A. İhtiyarî Dava Arkadaşlığı.....	75
B. Mecburî Dava Arkadaşlığı.....	78
II. FER'Î MÜDAHALE VE DAVANIN İHBARI.....	81
A. Fer'î Müdahale.....	81
B. Davanın İhbarı.....	85
III. ASLÎ MÜDAHALE.....	87
IV. CUMHURİYET SAVCISININ DAVADA YER ALMASI.....	88
§ 7- TEBLİGAT, SÜRELER, ESKİ HÂLE GETİRME VE ADLÎ TATİL	89
I. TEBLİGAT.....	89
A. Genel Olarak.....	89
B. Tebligat Usulleri.....	89
C. Milletlerarası Tebligat.....	92
II. SÜRELER VE ESKİ HÂLE GETİRME.....	93
A. Süreler.....	93
B. Eski Hâle Getirme.....	96
III. ADLÎ TATİL.....	98
§ 8- DAVA TÜRLERİ	101
I. GİRİŞ.....	101

II.	HUKUKÎ HİMAYENİN NİTELİĞİNE GÖRE DAVA TÜRLERİ	101
A.	Eda Davası	101
B.	Tespit Davası	102
C.	İnşaf Davası.....	103
III.	HMK'DA YER VERİLEN DİĞER DAVA TÜRLERİ	105
A.	Kısmî Dava.....	106
B.	Belirsiz Alacak Davası	107
C.	Davaların Yığılması (Objektif Dava Birleşmesi)	110
D.	Terditli Dava.....	111
E.	Seçimlik Davası.....	111
F.	Topluluk Davası.....	112
§ 9-	DAVA ŞARTLARI VE İLK İTİRAZLAR.....	115
I.	Dava Şartları	115
A.	Mahkemeye İlişkin Dava Şartları.....	115
1.	Türk Mahkemelerinin Yargı Yetkisinin (Yargı Hakının) Bulunması.....	115
2.	Yargı Yolunun Caiz Olması	116
B.	Taraflara İlişkin Dava Şartları.....	120
C.	Dava Konusuna İlişkin Dava Şartları	120
1.	Hukukî Menfaat.....	120
2.	Derdestlik.....	123
3.	Kesin Hüküm Bulunmaması.....	125
4.	Gider Avansı.....	125
5.	Teminat.....	126
6.	Diğer Dava Şartları.....	127
II.	DAVA ŞARTLARININ İNCELENMESİ	128
III.	İLK İTİRAZLAR	129
A.	İlk İtirazların İleri Sürülmesi.....	129
B.	İlk İtirazların İncelenmesi.....	130
§ 10-	DAVANIN AÇILMASI VE KARŞI DAVA.....	131
I.	DAVA KAVRAMI	131
II.	DAVANIN AÇILMASI VE DİLEKÇELER AŞAMASI.....	131

A. Dava Dilekçesi	132
1. Dava Dilekçesinin Zorunlu Unsurları	132
2. Dava Dilekçesinin Zorunlu Olmayan Unsurları	135
B. Dava Açılması ve Sonuçları	137
C. Cevap Dilekçesi	139
D. Savunma Araçları	140
E. İkinci Dilekçeler Aşaması	144
III. KARŞI DAVA	145
§ 11- İDDİA VE SAVUNMANIN DEĞİŞTİRİLMESİ VE GENİŞLETİLMESİ YASAĞI VE ISLAH	149
I. İDDİA VE SAVUNMANIN DEĞİŞTİRİLMESİ VE GENİŞLETİLMESİ YASAĞI	149
II. ISLAH	152
§ 12- DAVANIN GERİ ALINMASI, DAVA KONUSUNUN DEVRİ, İRADİ TARAF DEĞİŞİKLİĞİ	155
I. DAVANIN GERİ ALINMASI	155
II. DAVA KONUSUNUN DEVRİ	156
III. İRADİ TARAF DEĞİŞİKLİĞİ	157
§ 13- ÖN İNCELEME	159
§ 14- TAHKİKAT	163
I. İSTİCVAP	164
II. TARAFLARIN DİNLENMESİ	165
III. TUTANAKLAR	166
IV. DOSYANIN İŞLEMEN KALDIRILMASI	167
V. ÖN SORUN	168
VI. BEKLETİCİ SORUN	168
VII. DAVALARIN BİRLEŞTİRİLMESİ VE AYRILMASI	170
§ 15- İSPAT VE DELİLLER	173
I. İSPAT HUKUKUNA İLİŞKİN BAZI TEMEL KAVRAM VE MÜESSESELER	173
A. İspat Kavramı	173
B. İkrar	174

C. İspat Yükü	175
D. Karineler.....	177
II. DELİLLER.....	179
A. Delil Sistemleri	179
B. Hukuka Aykırı Deliller	181
C. Delil Sözleşmeleri.....	183
D. Delillerin İleri Sürülmesi	184
E. Delil Türleri	186
1. Kesin Deliller	186
a. Senet.....	186
b. Yemin.....	190
c. Kesin Hüküm	193
2. Takdiri Deliller.....	193
a. Tanık Beyanı	193
aa. Tanıklıktan Çekinme.....	195
i. Kişisel Nedenlerle Tanıklıktan Çekinme.....	195
ii. Sır Nedeniyle Tanıklıktan Çekinme.....	196
iii. Menfaat İhlali Tehlikesi Nedeniyle Tanıklıktan Çekinme	196
bb. Tanık Beyanının Değerlendirilmesi	197
b. Bilirkişi	198
aa. Genel Olarak.....	198
bb. Bilirkişilik Kanunu ile Yapılan Düzenlemeler	198
cc. Bilirkişi Raporu	200
dd. Bilirkişi Raporunun Değerlendirilmesi	203
ee. Bilirkişinin Hukukî Sorumluluğu.....	203
c. Keşif	203
d. Kanunda Düzenlenmemiş Deliller.....	204
III. SENETLE İSPAT ZORUNLULUĞU	205
A. Temel Kural.....	205
B. Senetle İspat Zorunluluğunun İstisnaları.....	206
1. Ticarî Defterlerle İspat Usulü	206

2. Manevî İmkânsızlık Hâlleri	208
3. Maddî İmkânsızlık Hâlleri.....	209
4. Delil Başlangıcı.....	210
C. Senede Karşı Senetle İspat Zorunluluğu.....	211
§ 16- SÖZLÜ YARGILAMA VE HÜKÜM	213
I. SÖZLÜ YARGILAMA.....	213
II. KARAR VE HÜKÜM	214
III. HÜKMÜN TASHİHİ, TAVZİHİ VE TAMAMLANMASI	216
IV. KESİN HÜKÜM	217
A. Şeklî Anlamda Kesin Hüküm	218
B. Maddî Anlamda Kesin Hüküm	218
1. Maddî Anlamda Kesin Hükümün Unsurları.....	218
2. Kesin Hükümün Etkileri	219
a. Kesin Hükümün Olumsuz (Dava Şartı) Etkisi	219
b. Kesin Hükümün Olumlu (Kesin Delil) Etkisi	220
3. Ceza Mahkemesi Kararının Hukuk Mahkemesini Bağlaması.....	221
§ 17- HÜKÜM VE USULÎ RET DIŞINDAKİ NİHAİ KARARLAR.....	223
I. GİRİŞ.....	223
II. DAVAYA SON VEREN TARAF İŞLEMLERİ	224
A. Davadan Feragat ve Davayı Kabul	226
B. Sulh.....	228
III. DAVANIN AÇILMAMIŞ SAYILMASI	230
IV. DAVANIN KONUSUZ KALMASI	231
§ 18- YARGILAMA GİDERLERİ VE ADLÎ YARDIM	233
I. YARGILAMA GİDERLERİ	233
II. ADLÎ YARDIM	236
§ 19- BASİT YARGILAMA USULÜ	239
§ 20- GEÇİCİ HUKUKÎ KORUMA TEDBİRLERİ	243
I. GENEL OLARAK	243
II. İHTİYATÎ TEDBİR.....	244

A. İhtiyatî Tedbirde Görev ve Yetki.....	245
B. Tedbir Talebi.....	245
C. İhtiyatî Tedbirde Teminat.....	245
D. İhtiyatî Tedbir Kararına İtiraz ve Kanun Yolu.....	246
E. İhtiyatî Tedbir Kararının Uygulanması ve Tedbiri Tamamlayan İşlemler.....	247
F. İhtiyatî Tedbir Dolayısıyla Tazminat	247
III. DELİLLERİN TESPİTİ	248
§ 21- ÇEKİŞMESİZ YARGI.....	251
I. GENEL OLARAK.....	251
II. ÇEKİŞMESİZ YARGI İŞLERİ	253
III. ÇEKİŞMESİZ YARGI ORGANLARI	254
IV. ÇEKİŞMESİZ YARGIDA GÖREV VE YETKİ.....	254
V. ÇEKİŞMESİZ YARGIDA İLGİLİLER	255
VI. ÇEKİŞMESİZ YARGIDA ÜÇÜNCÜ KİŞİLERİN YARGILAMAYA KATILMASI.....	255
VII. ÇEKİŞMESİZ YARGIDA YARGILAMA USULÜ	257
A. Çekişmesiz Yargıda Yargılamanın Başlaması	257
B. Çekişmesiz Yargıda Yargılama Konusunun Belirlenmesi.....	258
C. Çekişmesiz Yargıda Re’sen Araştırma İlkesinin Uygulanması.....	258
D. Çekişmesiz Yargıda Yargılamanın Sona Ermesi	259
1. Talebin Geri Alınması, Feragat, Kabul ve Sulh.....	259
2. Nihai Karar	259
§ 22- KANUN YOLLARI	261
I. GENEL BİLGİLER	261
II. HMK’NİN KANUN YOLLARINA İLİŞKİN HÜKÜMLERİ	263
A. İstinaf	257
1. İstinaf Başvurusu.....	263
a. İstinaf Edilebilecek Kararlar	263
b. İstinaf Gerekçesi ve Talep Sonucu.....	266
c. İstinaf Tarihi	267

d. İstinaf Süresi.....	267
e. İstinaf Dilekçesine Cevap ve Katılma Yoluyla İstinaf.....	268
f. İstinaftan Feragat.....	269
g. İstinafin İcraya Etkisi	269
2. İstinaf İncelemesi.....	271
a. İstinafta Ön İnceleme	271
b. İstinafta Esastan İnceleme.....	272
3. İstinafta Karar.....	275
a. Bölge Adliye Mahkemesinin Duruşma Yapmadan ve Kesin Olarak Karar Vereceği Hâller.....	278
b. Bölge Adliye Mahkemesinin Duruşma Yapmadan Esasa İlişkin Karar Vereceği Hâller	279
4. İstinaf İncelemesinde Yapılamayacak İşlemler	280
B. Temyiz.....	281
1. Temyiz Başvurusu	281
a. Temyiz Edilebilecek Kararlar.....	281
b. Temyiz Sebepleri ve Talep Sonucu.....	283
c. Temyiz Tarihi.....	287
d. Temyiz Süresi.....	287
e. Temyiz Dilekçesine Cevap ve Katılma Yoluyla Temyiz.....	287
f. Temyiz Dilekçesinin Hangi Yargıtay Dairesine Gönderileceği (Yargıtay Daireleri Arasındaki İşbölümü).....	287
g. Temyizden Feragat.....	289
h. Temyizin İcraya Etkisi	289
2. Temyiz İncelemesi.....	289
a. Temyizde Ön İnceleme	289
b. Temyizde Esastan İnceleme.....	289
3. Temyizde Karar	291
4. Bozma Kararı Üzerine Yapılacak İşlemler	292
C. Kanun Yararına Temyiz	296
D. Yargılamanın İadesi.....	297

§ 23- TAHKİM VE ARABULUCULUK.....	305
I. TAHKİM	305
II. ARABULUCULUK	306
A. Genel Olarak.....	306
B. Zorunlu Arabuluculuğa Tâbi Uyuşmazlıklar	307
1. İş Davalarında Arabuluculuk	307
2. Ticarî Davalarda Arabuluculuk.....	308
3. Tüketici Davalarında Arabuluculuk	308
KAVRAMLARA GÖRE ARAMA CETVELİ	311

KISALTMALAR

AAÜT	Avukatlık Asgarî Ücret Tarifesi
ABD	Ankara Barosu Dergisi
AİHM	Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi
AİHS	Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi
Aile Mahk. K.	Aile Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yargılama Usullerine Dair Kanun
aşa.	aşağıda
AÜHFD	Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
Av. K.	Avukatlık Kanunu
AY	Anayasa
AYM	Anayasa Mahkemesi
b.	bent
BAM	Bölge Adliye Mahkemesi
Başv. No.	Başvuru numarası
bkz.	bakınız
C.	Cilt
CMK	Ceza Muhakemesi Kanunu
DEÜHFD	Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
dn.	dipnotu
E.	Esas
HD	Hukuk Dairesi
HGK	Yargıtay Hukuk Genel Kurulu
HMK	Hukuk Muhakemeleri Kanunu
HSK	Hâkimler ve Savcılar Kanunu
HUMK	Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu
İBD	İstanbul Barosu Dergisi
İBK	İçtihadı Birleştirme Kararı
İİK	İcra ve İflas Kanunu
İKÜHFD	İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi

İÜ	İstanbul Üniversitesi
İÜHFİM	İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası
İzBD	İzmir Barosu Dergisi
K.	Kanun, Karar
karş.	karşılaştırınız
KHK	Kanun Hükmünde Kararname
kn.	kenar numarası
KTK	Karayolları Trafik Kanunu
m.	madde ¹
Mahkemeler Teşkilatı K.	5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun
MERNİS	Merkezî Nüfus İdaresi Sistemi
MİHBİR	Medenî Usul ve İcra İflas Hukukçuları Birliği
MİHDER	Legal Medenî Usul ve İcra-İflas Hukuku Dergisi
MÖHUK	Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun
RG	Resmî Gazete
S.	Sayı
s.	sayfa
SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu
s. K.	sayılı Kanun
T.	Tarih
TBBB	Türkiye Barolar Birliği Dergisi
TBK	Türk Borçlar Kanunu
TCK	Türk Ceza Kanunu
TKHK	Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun
TMK	Türk Medenî Kanunu
TTK	Türk Ticaret Kanunu
vd.	ve devamı
YD	Yargıtay Dergisi

¹ Sadece “m.” kısaltması ve madde numarası belirtilerek yapılan atıflar HMK’nın ilgili maddesine yapılmıştır.

Yönetmelik

Bölge Adliye ve Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri
ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdarî ve Yazı İşleri
Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik

yuk.

yukarıda

YÜHFD

Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi

GENEL KAYNAKÇA

- Alangoya, H. Yavuz, Medenî Usul Hukuku Esasları, İstanbul, C. 1, 2000, C. 2, 2001.
- Alangoya, Yavuz/Yıldırım, Kamil/Deren Yıldırım, Nevhis, Medenî Usul Hukuku Esasları, 7. Bası, İstanbul 2009.
- Arslan, Ramazan/Yılmaz, Ejder/Taşpınar Ayvaz, Sema/Hanağası, Emel, Medenî Usul Hukuku, 7. Bası, Ankara 2021.
- Berkin, Necmeddin, Medenî Usul Hukuku Esasları, İstanbul 1969.
- Budak, Ali Cem, Karşılaştırmalı Hukuk Muhakemeleri Kanunu, 13. Bası, Ankara 2020.
- Budak, Ali Cem/Karaaslan, Varol, Medenî Usul Hukuku, 5. Bası, İstanbul 2021.
- Görgün, Şanal/Börü, Levent/Toraman, Barış/Kodakoğlu, Mehmet, Medenî Usul Hukuku, 10. Bası, Ankara 2021.
- Karslı, Abdurrahim, Medenî Muhakeme Hukuku, 5. Bası, İstanbul 2020.
- Kuru, Baki, Hukuk Muhakemeleri Usulü, 6 Cilt, 6. Bası, İstanbul 2001.
- Kuru, Baki, Medenî Usul Hukuku El Kitabı, 2 Cilt, Ankara 2020. (Kuru, Usul El Kitabı).
- Kuru, Baki/Budak, Ali Cem, Tespit Davaları, İstanbul 2010.
- Muşul, Timuçin, Medenî Usul Hukuku, 3. Bası, Ankara 2012.
- Oğuzman, M. Kemal/Barlas, Nami, Medenî Hukuk, 22. Bası, İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2016.
- Oğuzman, M. Kemal/Öz, M. Turgut, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 11. Bası, İstanbul 2014.
- Pekcanitez, Hakan/Atalay, Oğuz/Özekes, Muhammet/Atalı, Murat/Erdönmez, Güray/Akkan, Mine/Yeşilirmak, Ali/Taş Korkmaz, Hülya, Medenî Usul Hukuku, 3 Cilt, 15. Bası, İstanbul 2017 (Pekcanitez/ yazar).
- Postacıoğlu, İlhan E., Medenî Usul Hukuku Dersleri, 6. Bası, İstanbul 1975.

- Sungurtekin Özkan, Meral, Türk Medenî Yargılama Hukuku, İzmir 2013.
- Tanrıver, Süha, Medenî Usul Hukuku, 1. C., 4. Bası; 2. C., Ankara 2021 (Tanrıver, Usul).
- Ulukapı, Ömer, Medenî Usul Hukuku, Konya: Mimoza Yayınları, 2014.
- Umar, Bilge, Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi, 2. Bası, Ankara 2014.
- Üstündağ, Saim, Medenî Yargılama Hukuku, 7. Bası, İstanbul 2000.
- Yılmaz, Ejder, Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi, 4 Cilt, 4. Bası, Ankara 2021 (Yılmaz, Şerh).

Yararlanılan İnternet Kaynakları ve Veri Tabanları

- www.e-uyar.com (e-uyar)
- www.hudoc.echr.coe.int (aihm)
- www.hukukturk.com (hukuktürk)
- www.kazanci.com.tr (kazancı)
- www.legalbank.net (legalbank)
- www.lexpera.com.tr (lexpera)
- www.uyusmazlik.gov.tr (uyuşmazlık)
- www.yargitay.gov.tr (yargıtay)